

Wachten op de eerste oogst van je eigen bananenboom

Vorig jaar bloeide de bananenplant in de tuin van de familie Trouerbach aan de Gondellaan in Zaandam voor het eerst, maar door de vroege kou mislukte de oogst. Nu draagt de plant weer een exotische bloem die hopelijk uitgroeit tot een flinke tros bananen.

Ron Amesz
r.amesz@mediahuis.nl

Zaandam ■ Humphrey en Agnes Trouerbach koesteren mooie herinneringen aan Papoea-Nieuw-Guinea. Niet verwonderlijk dus dat een bloeiende bananenplant in hun tuin doet terugdenken aan hun jeugd. Humphrey is er reuze trots op dat de plant vrucht draagt. Toen de krant vorige week meldde dat in de tuin van de familie Vriend in Hoogkarspel de eerste bananenkammetjes groeien, meldde Humphrey Trouerbach daags daarna dat ook in Zaandam de productie goed op gang lijkt te komen.

„Deze heb ik een paar jaar geleden als klein plantje gekocht voor 3,50 euro. Gewoon in de supermarkt”, herinnert Agnes, in 1950 geboren op Nieuw-Guinea, zich. De eerste jaren werden vooral de grote bladeren gebruikt voor culi-

naire doeleinden, zoals gerechten die in een bananenblad klaargeemaakt worden. Vorig jaar kwam de plant voor het eerst tot bloei, maar wel op een laat tijdstip (november). Toen de bananen flink gegroeid waren, trad opeens een koude periode in en mislukte de oogst. Maar dit jaar lijkt de kans op succes vel groter, zeker door de warmte van de afgelopen periode. Humphrey (1947, Surabaya, Indonesië) verwijst naar de ‘groene’ vingers van zijn vrouw, die bescheiden blijft, ondanks de veelheid aan bloeiende planten in talloze soorten in hun voortuin, de achtertuin en ook binnenskamers waar het hele jaar bijvoorbeeld orchideeën te zien zijn.

Water

Eigenlijk is de enige zorg voor de bananenboom, want hij groeit tot voorbij het balkon de hoogte in, genoeg water. Veel meer doen ze niet aan de verzorging van deze exoot. Wel geven ze de plant volop

FOTO PASCAL FIELMICH

De bloem van de bananenplant, zomaar in de Zaandamse tuin.

aandacht en liefde, misschien is dat het succes. Humphrey houdt bovendien de ontwikkeling fotografisch bij en deelt vanaf zijn telefoon prachtige groeistuipten in allerlei stadia.

Aandacht en liefde zijn trouwens de belangrijkste ingrediënten in hun leven: in hun huwelijk, in hun gezin, in hun vriendschap met anderen en in hun omgang met andere mensen. Het tweetal leerde elkaar kennen in Amsterdam en pas later bleek dat ze in vroeger tijden, toen Humphrey met zijn ouders eerst naar Seroei en daarna naar Hollandia (nu Jayapura) op Nieuw-Guinea was gekomen, slechts op een kwartier afstand van elkaar woonden zonder dat ze van elkaars bestaan wisten.

‘Zwarte lijst’

De vader van Humphrey werkte eerst voor de Nederlandse politie en werd hoofd van de Papoea Politie-school. De Indonesische vrijheidsstrijd tegen Nederland zorgde ervoor dat zijn vader ‘op de zwarte lijst’ kwam te staan. Een ‘verlofjaar’ naar familie in Nederland in 1961, een lange zeereis aan boord van de Zuiderkruis, mondde uit in gedwongen emigratie. Ze moesten al hun spullen in Hollandia achterlaten en begonnen berooid hier een nieuw leven. Via een tijdelijk baantje bij de Nederlandse Spoorwegen kwam vader Jos weer aan het werk voor Justitie in Amsterdam.

i

Peniskoker

Om geld in te zamelen voor het weeshuis Pelangi, dat aanzien heeft op Nieuw-Guinea, staat Humphrey regelmatig op Pasar Malams, de Indonesische markten in Nederland. Daar verbaasde hij wel eens bezoekers bij een uitleg over de Papoea’s, met het tonen van de peniskoker, door Humphrey in vriendelijke woorden als ‘jongensonderbroek’ aangeduid. In elk geval leverde zijn uitleg over de Papoea’s een meisje op de basisschool een uitmuntende beoordeling voor haar werkstuk op en een foto met Riem de Wolff van de Blue Diamonds die Humphreys kraam bezocht.

Humphrey speelde als betaald voetballer in het jeugdteam van Heerenveen en werkte later onder meer bij het Sociaal Fonds Bouwnijverheid, de werkgever die ook de kans gaf in Zaandam te gaan wonen, en werd uiteindelijk it-specialist.

Een reünie van de hbs in Hollandia, in 2001, bracht de familie Trouerbach weer even terug naar

Nieuw-Guinea waar ze zagen dat de oude school in verval geraakt was. Met een groep reünisten werd besloten tot financiële ondersteuning voor renovatie. Maar na twee decennia is het toch niet helemaal gelukt, omdat de school (op christelijke en katholieke grondslag) vanwege het politieke regime niet op extra subsidies hoeft te rekenen.

Weeshuis

Humphrey voelt zich enigszins teleurgesteld daarover, maar hij en zijn vrouw zijn wel blij met hun andere samenwerking daar: de ondersteuning van het weeshuis Panti Asuhan Pelangi (de Regenboog). Ze hebben daar met anderen veel verbeteringen gerealiseerd, zoals in sanitair en hygiëne, de watervoorziening en de hydracultuur zodat de bevolking daar zelf kan zorgen voor de groei van gewassen als groente en fruit. De weeskinderen spreken de Zaandammers daar met eerbied aan als ‘opa en oma’.

‘Bonuskinderen’

Zo begaan als ze zijn met de bewoners van Papoea, zo veel aandacht hebben ze ook voor hun medemensen in de directe omgeving: als mantelzorgers voor een vriendin in een verzorgingshuis in Amsterdam-Noord, waar ze ook altijd aandacht hebben voor de medebewoners, die hen ontvangen als ‘broeder en zuster’. En hun beteke-

nis voor de vrienden van hun twee kinderen en twee kleinkinderen, die als ‘bonuskinderen’ door Agnes en Humphrey worden aangeduid. Bovendien zorgt het echtpaar extra goed voor elkaar, nu ze op leeftijd zijn en meer lichamelijke klachten krijgen.

Beleving

Wat begon als een gesprek over een bananenplant, levert zo een waaier aan herinneringen op. Een verleden dat vanuit een kleine kiem uitgroeide tot een nog steeds bloeiend heden. Ze kijken met tevredenheid terug maar ook nog vooruit. Want hoe zullen de bananen straks smaken? In hun gedachten hebben ze natuurlijk nog de voortreffelijke smaak van groente en fruit op Nieuw-Guinea; zo uit de natuur. Op Nieuw-Guinea serveren ze bij de maaltijden producten uit het seizoen, terwijl in West-Europa bijna alles jaarrond verkrijgbaar is. Een wereld van verschil, maar kwalitatief nog altijd goed. Maar ze realiseren zich ook dat een sangria die je bijvoorbeeld op vakantie in Spanje koopt, bij het drinken in Nederland toch anders smaakt, omdat de ambiance van de omgeving meespeelt in de smaakbeleving.

Of dat ook gaat gelden voor hun eigen oogst bananen, moeten ze afwachten. Aan hun liefde en aandacht voor de plant zal het niet liggen.

”

Deze heb ik een paar jaar geleden als klein plantje gekocht voor 3,50 euro. Gewoon in de supermarkt

Humphrey en Agnes Trouerbach bij de bloeiende bananenplant in hun voortuin.

FOTO PASCAL FIELMICH